

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје

Финансиски извештаи
за годината завршена на 31 декември 2022
со Извештај на независниот ревизор

Содржина

	страна
Извештај на независниот ревизор	1
Финансиски извештаи	
Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба)	3
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	9
Извештај за паричните текови	13
Извештај за промени во капиталот	15
Белешки кон финансиските извештаи	17
Прилог 1 Годишна сметка	
Прилог 2 Годишен извештај	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
СОБРАНИЕТО НА АКЦИОНЕРИ НА
ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје**

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2022 година, како и Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија прифатени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје заклучно со 31 декември 2022 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО
СОБРАНИЕТО НА АКЦИОНЕРИ НА
ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје

Извештај за други правни и регулативни барања

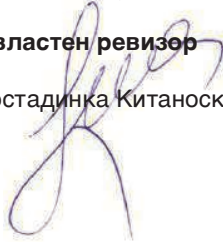
Менаџментот на Друштвото е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ неживот АД - Скопје за годината која завршува на 31 декември 2022 година.

Скопје, 15 февруари 2023 година

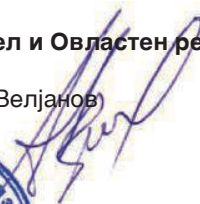
Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)

На 31 декември 2022 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	5	1.509.525	1.815.667
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		1.509.525	1.815.667
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	6	604.959.151	511.917.373
И. ЗЕМЛИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		-	-
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		-	-
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		-	-
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		-	-
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	-
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА – ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	6.1	12.093.470	11.442.951
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група – подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група – подружници и заеми на друштва во група – подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		-	-
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група – подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		12.093.470	11.442.951
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	7	592.865.681	500.474.422
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	7.1	-	-
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	7.2	432.558.335	382.006.959
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		-	-
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		432.558.335	382.006.959
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		-	-
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		-	-
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	7.3	86.307.346	44.467.463
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		86.307.346	44.467.463
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	7.4	74.000.000	74.000.000
4.1 Дадени депозити	036		74.000.000	74.000.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 останати заеми	038		-	-
4.4 Останати пласмани	039		-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	8	262.898.375	260.790.603
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		2.229.422	-
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		260.668.953	260.790.603
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		-	-
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигурен.	049		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		470.379	470.379
1. Одложени даночни средства	052		-	-
2. Тековни даночни средства	053		470.379	470.379
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054	9	58.732.549	31.029.360
И. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	9.1	47.535.283	20.209.104
1. Побарувања од осигуреници	056		47.535.283	20.209.104
2. Побарувања од посредници	057		-	-
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		-	-
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		-	-
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		-	-
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	9.2	11.197.266	10.820.256
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		2.863.820	3.895.811
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		6.671.944	4.228.883
3. Останати побарувања	066		1.661.502	2.695.562
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		17.805.123	10.337.453
И. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	10	2.258.004	2.628.252
1. Опрема	070		895.037	1.265.285
2. Останати материјални средства	071		1.362.967	1.362.967
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	11	15.547.119	7.709.201
1. Парични средства во банка	073		15.547.119	7.709.201
2. Парични средства во благајна	074		-	-
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
АКТИВА (продолжува)				
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	12	52.831.291	42.156.662
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		-	-
2. Одложени трошоци на стекнување	080		52.816.849	42.136.282
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		14.442	20.380
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
S. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З)	083		999.206.393	858.517.497
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	084		67.434.695	69.101.257
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	13	249.291.861	172.268.705
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	13.1	513.701.748	452.051.748
1. Запишан капитал од обични акции	087		513.701.748	452.051.748
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089		-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		-	-
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		(52.345)	(260.009)
1. Материјални средства	092		-	-
2. Финансиски вложувања	093		(52.345)	(260.009)
3. Останати ревалоризациони резерви	094		-	-
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	13.2	50.999.828	50.999.828
1. Законски резерви	096		50.999.828	50.999.828
2. Статутарни резерви	097		-	-
3. Резерви за сопствени акции	098		-	-
4. Откупени сопствени акции	099		-	-
5. Останати резерви	100		-	-
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		-	-
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		330.522.862	277.162.231
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		15.165.492	-
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		-	53.360.631

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105	13.3	-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	14	688.628.953	645.628.851
I. Бруто резерви за преносни премии	107		190.992.348	159.185.908
II. Бруто математичка резерва	108		-	-
III. Бруто резерви за штети	109		497.636.605	486.442.943
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		-	-
V. Бруто еквилизациона резерва	111		-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112		-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		1.292.850	1.424.904
1. Резерви за вработени	115		1.292.850	1.424.904
2. Останати резерви	116		-	-
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	15	830.803	330.466
1. Одложени даночни обврски	118		-	-
2. Тековни даночни обврски	119		830.803	330.466
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	16	59.161.926	38.864.571
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		-	-
1. Обврски спрема осигуреници	123		-	-
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		-	-
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		-	-
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		15.604.649	12.797.131
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		15.604.649	12.797.131
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		-	-
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		-	-
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130		43.557.277	26.067.440
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		30.338.515	20.766.839
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		-	-
3. Останати обврски	133		13.218.762	5.300.601

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
ПАСИВА (продолжува)				
3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		-	-
5. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		-	-
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+5	136		999.206.393	858.517.497
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		67.434.695	69.101.257

Финансиски извештаи се разгледани и одобрени од Надзорен Одбор на Друштвото на 14 февруари 2023 година.

Потпишани во име на Друштвото од:

 Г-дин Селаудин Имами
 Член на Управен Одбор

 Г-дин Ненад Стаменков
 Член на Управен Одбор

 Г-ѓа Елизабета Божиновска
 Претседател на Управен одбор

Извештај за сеопфатната добивка (Биланс на успех)

За годината која заврши на ден 31.12.2022 година

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		331.147.303	313.561.849
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	17	312.370.720	289.323.887
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		359.125.334	317.968.181
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		17.177.596	12.813.238
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		31.806.440	15.831.056
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		2.229.422	-
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	18	13.459.985	13.274.787
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		-	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		-	-
2.1 Приходи од наемнини	213		-	-
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		-	-
3. Приходи од камати	216		12.177.515	12.501.754
4. Позитивни курсни разлики	217		421.922	182.307
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		742.305	440.223
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		115.530	129.868
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		17.952	30.840
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		97.578	99.028
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		2.713	20.635

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕТО	223a		1.379.684	5.553
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224	19	2.953.341	3.493.271
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	20	983.573	7.464.351
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		315.981.811	366.922.480
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	21	127.264.631	175.594.101
1. Бруто исплатени штети	228		117.869.320	142.144.659
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		1.723.980	2.636.677
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување	230		-	-
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија	231		196.021	785.648
5. Промени во бруто резервите за штети	232		11.193.662	284.054.697
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување	233		-	-
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување	234		(121.650)	247.182.930
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235		-	-
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		-	-
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		-	-
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		-	-
2. Промени во еквизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		-	-
2.1. Промени во бруто еквизационата резерва	240		-	-
2.2 Промени во бруто еквизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		-	-
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		-	-
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		-	-
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување	244		-	-
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТ. РЕЗЕРВА ЗА ОСИГ. НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦ. РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУ, НЕТО ОД РЕОСИ. (246-247)	245		-	-
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		-	-

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
2. Промени во бруто матем. резерва за осиг. на живот каде инвест. ризик е на товар на осигу. – дел за соосигурување и реосигурување	247		-	-
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		-	150.342
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		-	-
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		-	150.342
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	22	158.208.242	162.899.692
1. Трошоци за стекнување (253+254+255)	252	22.1	112.662.121	116.950.262
1.1 Провизија	253		94.058.713	79.218.038
1.2 Бруто плати за вработени во продажна мрежа	253a		28.617.278	28.487.863
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		666.697	1.169.564
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		(10.680.567)	8.074.797
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	22.2	45.546.121	45.949.430
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		1.598.683	3.147.367
2.2 Трошоци за вработените	258		21.036.306	21.552.306
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		12.697.412	13.444.374
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258b		1.371.424	1.255.689
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		5.799.458	5.716.671
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		1.168.012	1.135.572
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		-	-
2.4 Останати административни трошоци	260		22.911.132	21.249.757
2.4.1 Трошоци за услуги	260a		17.169.178	16.467.878
2.4.2 Материјални трошоци	260б		3.454.510	2.998.995
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		2.287.444	1.782.884
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	23	1.377.039	673.454
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		-	-
2. Трошоци за камати	263		-	101.014
3. Негативни курсни разлики	264		977.710	469.610
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		-	-

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ во денари	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	-
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269		-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270		399.329	102.830
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271	24	20.671.722	23.783.726
1. Трошоци за превентива	272		-	-
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		20.671.722	23.783.726
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	25	7.364.876	1.112.114
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	26	1.095.301	2.709.051
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		15.165.492	-
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		-	53.360.631
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	27	-	-
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279			
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		15.165.492	-
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		-	53.360.631

Извештај за паричните текови

за периодот 01.01.2022 до 31.12.2022 година

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
A. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	385.277.890	376.825.202
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	324.169.823	323.644.874
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	147.132	-
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	60.960.935	53.180.328
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	351.823.521	362.925.735
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	117.122.451	139.052.394
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	14.324.397	11.507.009
4. Надоместоци и други лични расходи	310	67.351.961	68.423.156
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	83.068.904	88.192.079
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	-	-
8. Останати одливи од редовни активности	314	69.955.808	55.751.097
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	33.454.369	13.899.467
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
B. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	195.990.724	168.192.891
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	-	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	-
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	189.202.682	159.146.987
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	-	-
8. Приливи од камати	325	6.788.042	9.045.904

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Опис на позиција	Број на позиција	Износ во денари	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
Извештај за паричните текови (продолжува)			
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	283.257.175	178.760.992
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	831.871	1.012.932
2. Одливи по основ на материјални средства	328	180.844	766.907
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентит.	330	650.519	275.386
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	281.593.941	176.705.767
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	87.266.451	10.568.101
В. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	61.650.000	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	61.650.000	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	-	-
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	61.650.000	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	-	-
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	642.918.614	545.018.093
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	635.080.696	541.686.727
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	7.837.918	3.331.366
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	-	-
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	7.709.201	4.377.835
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	-	-
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352) (Белешка 11)	353	15.547.119	7.709.201

Извештај за промени во капиталот

Во денари	Акционерски капитал	Преми и на емитирани акции	Резерви				Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
			Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви						
Состојба на 1 јануари 2021	359.510.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(298.047)	(282.935.851)	5.773.620	133.050.298
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2021 година – исправено	359.510.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(298.047)	(282.935.851)	5.773.620	133.050.298
Добивка или загуба за 2021 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(53.360.631)	(53.360.631)
Добивка или загуба за тековната 2021 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(53.360.631)	(53.360.631)
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	38.038	-	-	38.038
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	38.038	-	-	38.038
Реализирани добивки/загуби од фин. вложувања расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	92.541.000	-	-	-	-	-	-	-	-	5.773.620	(5.773.620)	92.541.000
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	92.541.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92.541.000
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-покривање на загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.773.620	(5.773.620)	-
Состојба на 31.12.2021	452.051.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(260.009)	(277.162.231)	(53.360.631)	172.268.705

Извештај за промените во капиталот (продолжува)												
Во денари		Резерви						Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак+) или пренесена загуба (со знак-)	Добивка (со знак+)/загуба (со знак-) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
Во денари	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
Состојба на 1 јануари 2022	452.051.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(260.009)	(277.162.231)	(53.360.631)	172.268.705
Промена во сметководствените политики	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 година – исправено	452.051.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(260.009)	(277.162.231)	(53.360.631)	172.268.05
Добивка или загуба за 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.165.492	15.165.492
Добивка или загуба за тековната 2022 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.165.492	15.165.492
Несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	207.664	-	-	207.664
Нереализирани добивки/загуби од мат. сред	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од фин.вложувања	-	-	-	-	-	-	-	-	207.664	-	-	207.664
расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализирани добивки/загуби од фин. влож.расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	61.650.000	-	-	-	-	-	-	-	-	(53.360.631)	53.360.631	61.650.000
Зголемување / Намалување на акционерскиот капитал	61.650.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	61.650.000
Останати уплати од страна на сопствениците	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците-покривање на загуба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(53.360.631)	53.360.631	-
Состојба на 31.12.2022	513.701.748	-	50.999.828	-	-	-	50.999.828	-	(52.345)	(330.522.862)	15.165.492	249.291.861

Белешки кон финансиските извештаи

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) претставува акционерско друштво кое своите активности ги обавува во Република Северна Македонија.

Друштвото е 100% во сопственост на *Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft*, осигурителна компанија инкорпорирана во Австрија, која претставува матична компанија на Друштвото.

Седиште на Друштвото регистрирано на ул. Пиринска бр.23/1-1-5, 1000 Скопје.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува ЕУР 8.359.000, поделен на 8.359 обични акции со номинална вредност на една акција од ЕУР 1.000.

Друштвото е регистрирано како акционерско друштво за обавување на неживотно осигурување како основна дејност. Предмет на работење на Друштвото е вршење на работи на неживотно осигурување во согласност со Законот за Осигурување, преку следните класи на осигурување:

Класа 1: Осигурувањето од последици на несреќен случај - незгода

Класа 3: Осигурувањето на моторни возила (каско)

Класа 5: Осигурувањето на воздухоплови (каско)

Класа 7: Осигурувањето на стока во превоз (карго)

Класа 8: Осигурувањето на имот од пожар и природни непогоди

Класа 9: Други осигурувања на имот

Класа 10: Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

Класа 11: Осигурувањето од одговорност од употреба на воздухоплови

Класа 12: Осигурувањето од одговорност од употреба на пловни објекти

Класа 13: Општо осигурување од одговорност

Класа 18: Осигурување на туристичка помош

На 31 Декември 2022 година, Друштвото има 80 вработени (2021: 78 вработени).

Во текот на 2022 година и до денот на одобрување на овие финансиски извештаи Управниот Одбор на Друштвото се состои од :

Елизабета Божиновска – Претседател на Управен одбор и Генерален Директор на друштвото,
Селаудин Имами – член на Управен одбор и Директор на Сектор Финансии,
Ненад Стаменков – член на Управен одбор.

На денот на доставување на овие извештаи Надзорниот Одбор на Друштвото се состои од :

Отмар Едерер - Председател на Надзорен одбор,
Марко Микий - член на Надзорен одбор,
Ранко Ковачевиќ - член на Надзорен одбор.

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготвување и презентирање на финансиските извештаи

Податоците во приложените финансиски извештаи на Друштвото се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, ... 239/18), Законот за супервизија на осигурување („Службен весник на РМ“ бр. 27/02, ... 31/2020), подзаконската регулатива пропишана од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување (во понатамошниот текст “АСО”), како и во согласност со Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување („Службен весник на РМ“ бр.5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022) и Правилникот за методот на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси („Службен весник на РМ“ бр. 169/10... 107/20), пропишани од страна на АСО и кои се во примена од 1 јануари 2011 година.

Врз основа на членот 158-с точка 1) и член 122 став (1) точка 1) од Законот за супервизија на осигурување од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување, донесен е Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување. Овој правилник почна да се применува од Друштвото од 1 јануари 2011 година. Во текот на 2021 година, АСО донесе правилник за изменување и дополнување на Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување („Службен весник на РСМ“ бр. 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021).

Придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со формата и содржината на билансите шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (во понатамошниот текст „Правилникот“), кои во поединечни делови отстапуваат од начинот на презентација на одредени позиции во финансиските извештаи во согласност на барањата на Меѓународниот сметководствен стандард (МСС) 1 - Презентација на финансиските извештаи.

Раководството на Друштвото го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и нивните толкувања врз финансиските извештаи како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Правилникот. Како резултат на тоа, раководството на Друштвото не изразува експлицитна и безрезервна изјава за усогласеноста на финансиските извештаи во однос на МСС и МСФИ, кои се применуваат во периодот прикажан во приложените финансиски извештаи.

Приложените финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен средствата класифицирани како расположливи за продажба кои се обелоденети по објективна вредност. Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет.

2.2 Регулатива за сметководство од Агенција за супервизија на осигурување

Агенцијата за супервизија на осигурувањето донесе измени на Правилници кои се прикажани подолу:

- Правилник за видовите и описите на ставки што се земат предвид при пресметување на капиталот на друштвото за осигурување;
- Правилник за контен план за друштвата за осигурување;
- Правилник за формата и содржината на финансиските извештаи и деталната содржина на годишниот извештај;
- Правилник за детална содржина на сертификатот на овластен актуар
- Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за метод на вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси.
- Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за контен план на Друштвата за осигурување и реосигурување
- Правилник за статистичките осигурителни стандарди на друштвата за осигурување и /или реосигурување

2.3 Управување со ризици и претпоставка на континуитет

Друштвото редовно ги следи тековните и потенцијалните ризици и континуирано и одговорно управува со нив. Механизмите кои обезбедуваат деловен континуитет во случај на влошување на ситуацијата на локално и глобално ниво се утврдени на ниво на Групацијата. Ризичниот профил на Друштвото не отстапува значајно од година во година земајќи ги предвид промените на финансискиот пазар и новите вложувања во портфолиото во текот на периодот. Ликвидноста и капиталната адекватност на Друштвото континуирано се следи и е оценета како соодветна. Како резултат на тоа, може да се заклучи дека примената на претпоставката на континуитет е исто така соодветна.

Обезвреднување и мерење на објективна вредност на финансиски средства

Нема значајни промени на финансискиот пазар во текот на 2022 година кои би предизвикале промени во мерењето на финансиските средства како и преоценка на соодветноста на објективната вредност и проценка на евентуално обезвреднување на вложувањата кои се класифицираат како расположливи за продажба.

2.4 Користење на проценки и расудувања

Презентацијата на финансиските извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија, бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Друштвото, кои имаат ефекти на презентираните вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на проценка и идните периоди ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во финансиските извештаи се наведени во Белешка 4.

2.5 Функционална и известувачка валута

Презентираните финансиски извештаи се искажани во македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Друштвото.

Финансиските извештаи на Друштвото се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 3 кон финансиските извештаи.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Класификација на договорите за осигурување

Договорите за осигурување се дефинираат како договори со кои Друштвото прифаќа значаен осигурителен ризик при отпочнувањето на договорот, согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен иден осигурен настан неповолно влијае на осигуреникот.

Важноста на осигурителниот ризик зависи истовремено од веројатноста на осигурителниот настан и степенот на потенцијалниот ефект.

Кога еден договор ќе биде класифициран како договор за осигурување, тој важи како таков до истекот на неговиот рок на важност, односно се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат, дури и ако осигурителниот ризик значајно се намали во текот на тој период.

Раководството на Друштвото верува дека сите склучени договори со осигурениците и договорите за реосигурување се во согласност со дефиницијата за договори за осигурување.

3.2 Признавање на приходи

Бруто приходи од премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци по основ на премии. Бруто полисираните (запишаните) премии се намалуваат за износот на вратените и поништени претходно полисирани премии во пресметковниот период.

Заработениот дел од премиите се признава како приход во моментот на склучување на договорот, врз основа на моделот на превземен ризик.

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија, користејќи го дневниот про-рата метод во однос на вкупните денови на осигурувањето ("про-рата-темпорис" методата). Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик.

Приходи од камати

Приходите од камати се признаваат во добивката за годината како што настануваат, земајќи го предвид ефективниот принос на средствата или применливата каматна стапка.

3.3 Трошоци и обврски по основ на штети од осигурувањето

Настанатите, пријавените и исплатените штети

Настанатите, пријавените и исплатените штети, се признаваат како трошок врз основа на фактички исплатените износи на осигурениците кои ги опфаќаат трошоците за подмирување и решавање на штетите коишто произлегуваат од настани што се случиле во текот на годината и се еднакви на износите утврдени на пресметковна основа бидејќи настануваат во истиот сметководствен период.

Настанатите, пријавени и неисплатени штети

Настанатите, пријавени и неисплатени штети, до крајот периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата. Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето и подмирувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

Резервациите за настанатите, но непријавени штети се пресметуваат на секој период на известување во согласност со интерните правила на Друштвото и Правилникот за минималните стандарти за пресметка на техничките резерви, усвоен од Советот на експерти на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Други технички резерви се издвојуваат за планираните идни обврски и ризици од поголеми штети кои произлегуваат од осигурително покритие за одговорност на одредени ризици и обврски согласно Законот за супервизија на осигурувањето.

Друштвото спроведува тест на адекватноста на обврските на секој датум на известување во согласност со МСФИ 4, со цел да процени дали неговите признаени обврски од осигурување се адекватни. Друштвото изврши пресметка на дополнителните потребни резерви за неистечени ризици, на нето основа по класа на осигурување. Врз основа на овој тест, Друштвото во текот на 2017 год издвои дополнителна резерва за неистечени ризици како надолупнување на резервата за преносни премии.

3.4 Премии од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување во нормалниот тек на работењето. Реосигурувањето Друштвото го обавува преку своето матично друштво, кое ги склучува договорите за реосигурување на ниво на Групаацијата и го преотстапува на Друштвото соодветниот дел од средствата, обврските, приходите и расходите по основ на реосигурување кои произлегуваат од ризиците и штетите од соодветните договори за осигурување.

Премиите за реосигурување се признаваат како намалување на бруто приходите од премија во текот на периодот покриен со реосигурувањето во согласност со очекуваното однесување на реосигурителниот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување која се однесува за последователниот период, не се признава како расход туку се третира како незаработен дел од премијата за реосигурување на крајот на периодот на известување и е вклучен како одбитна ставка на резервирањата на преносната премија.

3.5 Одложени трошоци за стекнување

Врз основа на измените во Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и деталната содржина на годишниот извештај (сл.весник бр.170/2019) и Правилникот за измена и дополнување на Правилникот за контен план на друштвата за осигурување и реосигурување (Сл.весник бр.303/2021), Агенцијата за супервизија на осигурување пропиша нов метод за пресметка на одложените трошоци за стекнување кој треба да се применува од 1 Јануари 2022 година. Новата методологија содржи појаснувања во однос на трошоците кои може да се користат при пресметка на одложените трошоци за стекнување (ДАК).

Согласно измените Друштвото треба да ја признае провизијата на договорна основа во согласност на бруто полисирана премија и врши нивно одлагање конзистентно на тој основ.

Трошоците за стекнување вклучуваат трошоци за провизија, вариабилниот дел на бруто плати за вработени во внатрешната продажна мрежа и трошоците за печатење на полиси за осигурување.

Горенаведените трошоци за стекнување се капитализираат и се одбиваат од трошоците во однос на признаениот приход од премија. Трошоците за стекнување се поврзуваат со соодветните приходи од премија, преку нивно распределување по класи на осигурување. Овој начин е конзистентен на начинот на кој Друштвото ги признава приходите од полисирана премија.

3.6 Износи искажани во странска валута

Трансакциите извршени во странски валути се евидентираат според курсот кој важи на денот на трансакцијата. На секој известувачки датум, паричните средства искажани во странски валути се преведуваат во денари по курсот на Народна Банка на Република Северна Македонија на крајот на периодот на известување. Позитивните и негативните курсни разлики што произлегуваат од трансакциите во странски валути се вклучуваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат.

	2022	2021
	МКД	МКД
1 ЕУР	61.4932	61.6270
1 УСД	57.6535	54.3736

3.7 Оданочување

Тековен данок

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено, од страна на даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% (2021:10%) се пресметува на утврдената добивка за периодот, коригирана за одредени даночно непризнаени расходи, согласно законските одредби (2021:10%).

Одложен данок

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочливата добивка, и се евидентира со примена на методот на обврска. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики и одложено даночно средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој што постои

веројатност дека ќе постои добивка којашто ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночните стапки (и закони за даноци) коишто важат на крајот на периодот на известување. На 31 декември 2022 и 2021 година не постојат оданочиви или одбитни временски разлики и последователно, во овие финансиски извештаи не се признати никакви одложени даноци.

Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од осигурување како и другите приходи кои Друштвото ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата, доколку е применливо; побарувањата се искажани без ДДВ, а обврските се искажани со вклучен ДДВ.

3.8 Користи за вработените

Придонесите за здравствено, пензиско и социјално осигурување од бруто плати и нето платите се плаќаат од страна на Друштвото во текот на годината според законските прописи. Ваквите придонеси претставуваат дефинирани планови за бенефиции и се признаваат како трошок кога вработените извршуваат услуги. Не постојат дополнителни обврски според овие планови.

Во согласност со законските барања, Друштвото има обврска на своите вработени да им исплати отпремнина при пензионирање во висина на две просечни месечни плати. Друштвото за 2022 година има евидентирано резервација за трошоци за пензионирање согласно пресметката од актуарот во износ од 1.292.850 денари (2021: 1.424.904 денари).

3.9 Наеми

Оперативен наем

Плаќањата за оперативниот наем се признаваат како трошок во добивката или загубата на праволинска основа во периодот за кој трае наемот.

Финансиски наем

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.10 Опрема и нематеријални средства

Опремата и нематеријалните средства се евидентираат по набавната вредност намалена за акумулираната депрецијација и амортизација, и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои.

Почетното признавање ги вклучува фактурната вредност, увозните царински трошоци, други давачки при набавката кои се без право на враќање и сите други трошоци кои се прават со цел средството да се стави во работна состојба. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема не се капитализира како дел од таа опрема, туку поодделно се прикажува како нематеријално средство.

Трошоците за редовно одржување и поправки на опремата се евидентираат во добивката или загубата во моментот на нивното настанување.

Депрецијацијата и амортизацијата се пресметуваат на набавната вредност на средството, земајќи го во предвид проценетиот век на користење, со употреба на праволиниска метода. Проценетиот корисен век на средството и применетиот метод на депрецијација и амортизација се прегледуваат на крајот на секоја година, и притоа ефектите од евентуалните промени се имплементираат при идните пресметки на депрецијација и амортизацијата.

Проценетите годишни стапки на депрецијација и амортизација на опремата и нематеријалните средства се како што следи:

Компјутери	25%
Опрема и мебел	10% - 25%
Моторни возила	25%
Нематеријални средства	25%

Кога амортизираните средства се ставаат надвор од употреба, или на било кој начин се отуѓуваат, соодветната набавна вредност и исправката на вредноста се елиминираат од соодветните сметки.

Капиталните добивки или загуби реализирани со отуѓувањата се признаваат како приход или трошок.

Средства земени под наем - наемател

Наемите на средствата во услови кога Друштвото ги презема сите ризици и награди својствени за сопственоста се класифицирани како финансиски наем. При почетно признавање средството земено под наем се мери според пониската од неговата објективна вредност и сегашната вредност на минималните плаќања на наемот. Последователно на почетното признавање, средството се евидентира во согласност со сметководствената политика применлива на тоа средство. Сите останати наеми се класифицирани како оперативни наеми, а средствата под наем не се признаваат во извештајот за финансиска состојба на Друштвото.

3.11 Загуби поради оштетување на материјалните средства

На крајот на периодот на известување, Друштвото ги преоценува сметководствените вредности на своите материјални средства за да утврди дали постојат наговестувања дека дошло до загуби како резултат на намалување на вредноста на средствата. Ако постојат такви наговестувања, се проценува надоместувачката вредност на средствата за да се утврдат евентуалните загуби поради оштетување. Доколку не е во можност да се процени надоместувачката вредност на поединечно средство, Друштвото го проценува надоместувачкиот износ на единицата која генерира парични текови а на која тоа средство и припаѓа.

Надоместувачката вредност е нето продажната цена или вредноста во употреба, во зависност од тоа која е поголема. За потребите на проценката на вредноста во употреба, се дисконтираат проценетите идни парични приливи до нивната сегашна вредност со примена на дисконтна стапка пред оданочување која ја одразува сегашната пазарна процена на временската вредност на парите и ризикот кој е специфичен за тоа средство.

Ако проценетиот надоместувачки износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) е помал од сметководствената вредност, во тој случај сметководствената вредност на тоа средство (или на единицата која генерира парични текови) се намалува до надоместувачкиот износ. Загубите поради оштетување се признаваат веднаш како расход.

При последователното сторнирање на загубата поради оштетување, сметководствениот износ на средството (или на единицата која генерира парични текови) се зголемува до ревидираниот проценет надоместувачки износ на тоа средство, при што поголемата сметководствена вредност не ја надминува сметководствената вредност која би била утврдена доколку во претходните години не би дошло до признаени загуби поради оштетување на тоа средство.

На ден 31 декември 2022 година, врз основа на проценка на Раководството на Друштвото, не постојат индикации за оштетување на вредноста на основните средства.

3.12 Финансиски средства

Класификација

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати, како што следи:

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби се финансиски инструменти кои што се стекнати со цел со истите да се тргува или кои при почетното признавање од страна на Друштвото се класифицирани како средства по објективна вредност преку добивки и загуби. Со состојба на 31 Декември 2022 и 2021 година Друштвото ги има класифицирано уделите од инвестициски фондови во оваа категорија, односно како хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување.

Финансиски средства чувани до доспевање се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата и со фиксен период на доспевање кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на доспевање. Со состојба на 31 декември 2022 Друштвото нема евидентирано вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање (2021: нема евидентирано вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспевање).

Кредити и побарувања се не-деривативни финансиски инструменти со фиксни периоди на отплата коишто не котираат на официјалните пазари, освен оние коишто Друштвото има намера да ги продаде во краток рок, оние коишто при почетното признавање Друштвото ги класифицирало како средства по објективна вредност преку добивки и загуби или расположливи за продажба или оние за кои Друштвото нема да биде во можност да го поврати почетното вложување што не е резултат на кредитното вложување. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година Друштвото ги класифицира парите и паричните еквиваленти, побарувањата од осигуреници и останатите побарувања од непосредни работи, орочените депозити во домашни банки, средствата од реосигурување и вложувањата во заеднички контролирани ентитети како кредити и побарувања.

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни финансиски инструменти кои се, или класифицирани во оваа категорија или не се класифицирани во било која од останатите категории. Со состојба на 31 декември 2022 година Друштвото ги класифицира обврзниците како финансиски средства расположливи за продажба.

Класификација на финансиските обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорениот ангажман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон реосигурители, обврски по основ на осигурување и останати обврски. Истите се евидентирани по нивна објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Почетно признавање

Друштвото почетно ги признава кредитите и побарувањата и депозитите на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот. Сите финансиски средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, почетно се мерат по нивната набавна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство.

Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиска состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во добивките и загубите само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

Последователно мерење на финансиски средства

По почетното признавање, Друштвото ги мери расположливите-за-продажба финансиски средства по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на извештајот на финансиската состојба.

Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени,

подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани-до-доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од оштетување, кои се признаваат во добивките и загубите во периодот во кој се јавуваат.

При продажба или оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

Оштетување на финансиски средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

Друштвото редовно врши вреднување на ставките од билансот на состојба (Извештајот за финансиска состојба) согласно Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Друштвото ги класифицира своите побарувања во соодветни групи по основ на премија за осигурување, побарувања по основ на регрес и останати побарувања во зависност од времето на доцнење во исполнување на обврските од страна на должникот, сметано од денот на доспевање на побарувањето и останати побарувања.

Врз основа на таа класификација, со состојба на 31 декември 2022 година, Друштвото утврдува соодветна исправка на вредност – Посебна резерва на побарувањата на следниот начин:

Ризична категорија	Период на доцнење на датумот на финансиските извештаи	% на исправка на вредност
Категорија А	до 30 дена	0%
Категорија Б	од 31 до 60 дена	10%
Категорија В	од 61 до 120 дена	31%
Категорија Г	од 121 до 270 дена	51%
Категорија Д	од 271 до 365 дена	71%
Категорија Ѓ	над 365 дена	100%

Депризнавање на финансиски средства

Друштвото депризнава финансиските средства само во случај кога договорните права за средството истекуваат или се пренесува финансиското средство и соодветно сите ризици и права кои произлегуваат од сопственоста на друг ентитет.

3.13 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Не постојат финансиски обврски кои би се класифицирале како сопственички инструменти, бидејќи Друштвото не склучило било каков договор со којшто се обезбедува право на учество во остатокот на нето средствата на Друштвото по одземање на сите негови обврски.

Финансиските обврски се класифицирани како обврски спрема добавувачите, останати обврски и субординирани обврски.

Обврски спрема добавувачите и останати обврски

Обврските спрема добавувачи и другите обврски се прикажани според нивната номинална вредност.

Обврски за настанати пријавени штети

Овие обврски се признаваат врз основа на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

Депризнавање на финансиски обврски

Друштвото ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

3.15 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на доспевање пократок од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

3.16 Акционерски капитал

Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Трошоците директно поврзани со издавање на инструменти на главнина се признаваат како намалување на почетното мерење на инструментот на главнина.

Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот.

Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премија од акции.

Резерви

Резервите кои се состојат од задолжителни и ревалоризациони резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулираните добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на раководството и акционерите на Друштвото.

Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

3.17 Нетирање

Средствата, обврските, приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиската состојба, односно извештајот за сеопфатната добивка само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи, и кога тоа е дозволено со стандардите и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

3.18 Трансакции со поврзани страни

Согласно Законот за супервизија на осигурување поврзани лица се сметаат две или повеќе правни и физички лица кои се меѓусебно поврзани на следните начини:

- а) управувачко или капитално, или на кој било друг начин, при што тие заедно ја определуваат нивната деловна политика или работат во координација едни со други за да обезбедат вообичаени комерцијални предности;
- б) кога едно лице значително влијае на донесувањето на финансиски и деловни одлуки на другото лице;
- в) работењето или резултатите од работењето на едното лице значително влијаат врз работењето на другото лице. Лицата се поврзани и на тој начин што едно правно или физичко лице има учество во друго правно лице.

Поврзани лица вклучуваат:

- а) членови на потесно семејство;
- б) членови на орган на управување, надзорен орган или прокурист, како и членови на нивното потесно семејство;
- в) лица вработени врз база на договор за работа со посебни услови, како и членови на нивното потесно семејство;
- г) на начин што едно лице, односно лица кои се сметаат за поврзани лица заедно директно или индиректно имаат учество во друго лице;
- д) на начин што во двете лица учество има исто лице, односно лица кои се сметаат за поврзани.

4. КРИТИЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Презентацијата на финансиските извештаи, бара од Раководството на Друштвото да користи најдобро можни проценки и разумни претпоставки, кои имаат ефект на презентирани вредности на средствата и обврските, обелоденувањето на потенцијалните побарувања и обврски на денот на составувањето на финансиските извештаи, како и на приходите и расходите во текот на периодот на известувањето. Овие проценки и претпоставки се засновани на информации кои се расположливи на денот на составување на финансиските извештаи. Подолу се наведени клучните претпоставки што се однесуваат на иднината и други извори на несигурност при вршење на проценките на крајот на периодот на известување, коишто ги зголемуваат ризиците за значајни прилагодувања на сметководствената вредност на средствата и обврските.

Проценка на настанати, пријавени и неисплатени штети

Секоја пријавена штета се проценува поединечно од страна на Друштвото земајќи ги во предвид околностите при настанување на штетата, достапните информации и искуството на Друштвото за големината и износот на сличните штети. Проценките на резервациите за овие штети базираат на информациите кои се достапни во моментот на проценката, меѓутоа конечната обврска по штетите може да варира како резултат на дополнителни промени на расположливите информации кои настанале од моментот на проценката до моментот на конечната исплата и ликвидирање на штетата.

Проценка на резервациите за настанати непријавени штети

Резервациите за настанати непријавени штети се прават со примена на Chain-Ladder методата и со примена на други методи превземени од искуството на Групацијата за ваков тип на проценки. Износите за проценетите настанати непријавени штети може да се разликуваат во однос на пријавените штети во наредниот период.

Исправка на вредноста на побарувањата

Исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби како резултат на неможноста купувачите да ги исполнат своите обврски, применувајќи релевантни одлуки на Раководството. При утврдување на адекватноста на исправката на вредноста за сомнителни и спорни побарувања, проценката е заснована на старосна анализа на побарувањата за премии, историските отписи, кредитните способности на клиентите и промените во условите на продажба. Ова вклучува и претпоставки за идното однесување на клиентите и соодветните идни наплати од нив. Раководството на Друштвото верува дека не е потребна дополнителна исправка.

Објективна вредност

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на побарувањата како и на другите финансиски средства и обврски со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации. Како резултат на ова објективната вредност не може веродостојно да се одреди во отсуство на активен пазар. Мислење на Раководството е дека, обелоденетите сметководствени вредности се валидни, во однос на тековните услови на пазарот.

Обврски спрема Националното Биро за Осигурување

Во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето, Друштвото, како и останатите осигурителни друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, има обврска кон Националното Биро за Осигурување во поглед на штетите кои произлегуваат од моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Исто така, во случај на ликвидирање на било кое од осигурителните друштва кои се вклучени на пазарот на осигурување на моторни возила, Друштвото заедно со останатите друштва е обврзано да учествува со свое учество во неисплатените штети кои произлегуваат од моторни возила.

Корисен век на средствата

Одредувањето на корисниот век на средствата се заснова на искуството за слични такви средства, како и очекуваниот технолошки развој и промени во пошироката економија, индустриските фактори или локалните пазари. Соодветноста на проценките на корисните векови на средствата редовно се прегледуваат за значајни промени во употребените претпоставки.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

5. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер
Набавна вредност	
На 01 јануари 2021	9.862.674
Зголемување	1.012.932
На 31 Декември 2021	10.875.606
На 01 јануари 2022	10.875.606
Зголемување	831.871
На 31 Декември 2022	11.707.477
Акумулирана депрецијација	
На 01 јануари 2021	7.483.707
Депрецијација за годината	1.576.232
На 31 Декември 2021	9.059.939
На 01 јануари 2022	9.059.939
Депрецијација за годината	1.138.013
На 31 Декември 2022	10.197.952
Нето евидентирана вредност	
На 01 јануари 2021	2.378.967
На 31 Декември 2021	1.815.667
На 31 Декември 2022	1.509.525

Залог врз нематеријални средства

На 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема дадено нематеријални средства под залог и истите во целост се користат за вршење на дејност на Друштвото.

6. ВЛОЖУВАЊА

6.1 Вложувања во заеднички контролирани ентитети

На 31 декември 2022 година, вложувањата во заеднички контролирани ентитети во износ од 12.093.470 денари (2021: 11.442.951 денари) се однесуваат на основачки удел во Национално Биро за Осигурување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија. Националното Биро за Осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Вложувањата во заеднички контролирани ентитети претставуваат вложени каматоносни депозити кои се чуваат на посебни сметки во банки. Националното Биро за Осигурување е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на неговото работење со осигурување на моторни возила.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

7. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	2022	2021
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (нето вредност)	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	432.558.335	382.006.959
Финансиски вложувања за тргување	86.307.346	44.467.463
Депозити, заеми и останати пласмани	74.000.000	74.000.000
Вкупно	592.865.681	500.474.422

7.1 Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување

На 31 декември 2022 година Друштвото нема финансиски вложувања чувани до достасување (2021: нема).

7.2 Финансиски вложувања расположливи за продажба

	2022	2021
Државни обврзници со рок на достасување над една година	432.558.335	382.006.959
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	432.558.335	382.006.959
Котирани	-	-
Некотирани	432.558.335	382.006.959
Вкупно	432.558.335	382.006.959

На 31 декември 2022 година Друштвото има финансиски вложувања расположливи за продажба во државни обврзници, со рок на доспевање од 7 до 30 години, (2021: 382.006.959) и каматни стапки од 1,625% до 4,1% (2021: од 1,625% до 4,1%).

7.3 Финансиски вложувања за тргување

Со состојба на 31 декември 2022 година, финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Нивната објективна вредност со состојба на 31 декември 2022 година изнесуваше 86.307.346 денари (2021: 44.467.463 денари) усогласена според вредноста на нето имотот по удел на Фондовите на тој датум.

Во текот на 2022 година, Друштвото од промена на објективната вредност на вложувањата кои се чуваат за тргување, оствари приход во вкупен износ од 742.305 денари (2021: 440.223 денари) (белешка 18).

7.4 Депозити, заеми и останати пласмани

	2022	2021
Орочени депозити во домашни банки (во денари)	74.000.000	74.000.000
Останати пласмани	-	-
Вкупно	74.000.000	74.000.000

На 31 декември 2022 година Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки кои имаат рок на доспевање од 36 месеци (2021: до 36 месеци) и каматни стапки од 1,0% до 3,0% (2021: 1,0% до 1,8%)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

8. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2022	2021
Бруто резерва за преносна премија		
Состојба на 01 Јануари	-	-
Движење во тековна година (Белешка 17)	2.229.422	-
Состојба на 31 Декември (Белешка 14)	2.229.422	-
Бруто резерви за штети		
Состојба на 01 јануари	260.790.603	13.607.673
Движење во тековна година (Белешка 21)	(121.650)	247.182.930
Состојба на 31 Декември (Белешка 14)	260.668.953	260.790.603
Дел за реосигурување во бруто технички резерви (Белешка 14)	262.898.375	260.790.603

9. ПОБАРУВАЊА

Побарувањата се прикажани во бруто износ намалени за исправката на вредноста на побарувањата од договори за осигурување во согласност со Правилникот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси и измените и дополнувањата, донесени од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

	2022	2021
Побарувања од непосредни работи во осигурување	77.816.938	45.592.178
Исправка на вредност	(30.281.655)	(25.383.074)
	47.535.283	20.209.104
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	17.812.893	18.462.451
Исправка на вредност	(14.949.073)	(14.566.640)
	2.863.820	3.895.811
Побарувања за финансиски вложувања	6.671.944	4.228.883
Останати побарувања	3.664.244	5.318.304
Исправка на вредност	(2.002.742)	(2.622.742)
	1.661.502	2.695.562
Вкупно	58.732.549	31.029.360

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

9.1 Побарувања од непосредни работи во осигурувањето

	2022	2021
Побарувања од осигуреници	77.816.938	45.592.178
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	(30.281.655)	(25.383.074)
	47.535.283	20.209.104

На 31 декември 2022 година, Друштвото изврши проценка на наплатливоста на салдото на побарувања на премија од осигуреници, врз чија основа изврши отпис поради ненаплатливост на истите во износ од 2.466.295 денари (2021: 902.724 денари).

Анализата на старосната структура на побарувања од осигуреници со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
Недоспеани побарувања	11.860.090	6.003.920
	11.860.090	6.003.920
Доспеани побарувања		
до 30 дена	18.236.393	7.326.961
31-60 дена	8.526.552	2.440.950
61-120 дена	6.566.685	3.160.970
121-270 дена	9.342.435	4.773.077
270-365 дена	2.262.406	571.996
над 365 дена	21.022.377	21.314.306
Доспеани побарувања	65.956.848	39.588.259
Исправка на вредност на побарувања од осигуреници	-30.281.655	-25.383.074
Вкупно	47.535.283	20.209.104

Движењето на сметката на исправка на вредност на побарувања од осигуреници за 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	25.383.074	25.173.684
Дополнителна исправка за годината (Белешка 25)	13.195.159	2.830.151
Ослободување на исправка за годината (Белешка 25)	(5.830.283)	(1.718.037)
Отпис на побарувања	(2.466.295)	(902.724)
На 31 декември	30.281.655	25.383.074

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

9.2 Останати побарувања

	2022	2021
Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	17.812.893	18.462.151
Исправка на вредност	(14.949.073)	(14.566.640)
	2.863.820	3.895.811
Побарувања за финансиски вложувања	6.671.944	4.228.883
Останати побарувања	3.664.244	5.318.304
Исправка на вредност	(2.002.742)	(2.622.742)
	1.661.502	2.695.562
Вкупно	11.197.266	10.820.256

Во текот на 2022 година, Друштвото изврши проценка на наплатливоста на салдото на регресни побарувања, врз чија основа не изврши отпис поради ненаплатливост на истите (2021: - денари).

Движењето на сметката на исправка на вредност на останати побарувања во текот на 2022 и 2021 година е како што следи:

	2022	2021
На 1 јануари	17.189.182	16.546.402
Дополнителна исправка за годината (Белешка 26)	915.322	1.668.984
Ослободување на исправка за годината (Белешка 26)	(1.152.889)	(1.026.004)
Отпис на побарувања	-	-
На 31 декември	16.951.815	17.189.182

10. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ)

	Опрема и канцелари ски мебел	Компјутери	Моторни возила	Останати средства	Мат.сред. под фин.лизи.	Вкупно
Набавна вредност						
На 01 јануари 2021	3.387.889	5.384.895	2.710.548	5.053.879	1.847.228	18.384.438
Зголемување	-	764.352	-	2.555	-	766.907
Расходување	330.309	1.557.143	-	2.738.180	-	4.625.632
На 31 Декември 2021	3.057.580	4.592.104	2.710.548	2.318.254	1.847.228	14.525.713
На 01 јануари 2022	3.057.580	4.592.104	2.710.548	2.318.254	1.847.228	14.525.713
Зголемување	52.992	37.430	-	-	-	90.422
Продажби и расходување	-	-	-	-	-	-
На 31 Декември 2022	3.110.572	4.629.534	2.710.548	2.318.254	1.847.228	14.616.135
Акумулирана амортизација						
На 01 јануари 2021	3.090.269	4.836.536	2.428.202	1.865.338	1.539.359	13.759.703
Амортизација за годината	137.326	270.974	282.346	572.621	307.870	1.571.135
Расходување	329.731	1.554.785	-	1.548.860	-	3.433.376
На 31 Декември 2021	2.897.863	3.552.724	2.710.548	889.099	1.847.228	11.897.462
На 01 јануари 2022	2.897.863	3.552.724	2.710.548	889.099	1.847.228	11.897.462
Амортизација за годината	105.638	316.489	-	38.543	-	460.670
Продажби и расходување	-	-	-	-	-	-
На 31 Декември 2022	3.003.501	3.869.213	2.710.548	927.641	1.847.228	12.358.131
Нето евидентирана вредност						
На 01 јануари 2021	297.621	548.359	282.346	3.188.541	307.870	4.624.736
На 31 Декември 2021	159.717	1.039.380	-	1.429.155	-	2.628.252
На 31 Декември 2022	107.071	760.321	-	1.390.612	-	2.258.004

Залог врз опрема

На 31 декември 2022 и 2021 година, Друштвото нема дадена опрема и возила под залог и истите во целост се користат за вршење на дејноста на Друштвото.

11. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2022	2021
Парични средства во банка	15.547.119	7.709.201
Благајна	-	-
Вкупно	15.547.119	7.709.201

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

12. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	2022	2021
Одложени трошоци за премија-стекнување (Белешка 22)	52.816.849	42.136.282
Останати одложени трошоци	14.442	20.380
Вкупно	52.831.291	42.156.662

Согласно законските измени, Друштвото ги одложува само директните трошоци (трошоци за провизија, вариабилниот дел на бруто плати за вработени во внатрешната продажна мрежа и трошоците за печатење на полиси за осигурување) кои можат непосредно да се поврзуваат со конкретни полиси и кои не би настанале доколку не се склучат полиси на осигурување.

13. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

13.1 ЗАПИШАН КАПИТАЛ

На 31 декември 2022 година акционерскиот капитал на Друштвото се состои од 8.359 (2020: 7.359) обични акции со номинална вредност од 1.000 ЕУР по акција, односно 513.701.748 денари. Секоја акција има право на еден глас, на дел од добивката (дивиденда) и право на исплата од ликвидационата, односно стечајната маса. Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година акционерската структура на Друштвото е како што следи:

			% од акциите со право на глас	
GRAZER WECHSELSEITIGE VERSICHERUNG GRAZ AUSTRIA			100%	
			100%	
	2022	Бр.на акции 2021	Запишан капитал во денари 2022	2021
Состојба на 1 јануари	7.359	5.859	452.051.748	359.510.748
Запишани акции во текот на годината	1.000	1.500	61.650.000	92.541.000
Состојба на 31 декември	8.359	7.359	531.701.748	452.051.748

13.2 ЗАКОНСКИ РЕЗЕРВИ

Резерви за сигурност

Во согласност со Законот за супервизија во осигурувањето, Друштвото е должно да издвојува во резервите за сигурност најмалку една третина од остварената добивка во годината (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од предходни години). Кога овие резерви ќе надминат 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на пораст на цените на мало, Друштвото не е должно да издвојува од добивката за резервите за сигурност.

Резервите за сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подлог временски период.

Со состојба на 31 декември 2022 година, резервите за сигурност изнесуваат 40.585.544 денари (2021: 40.585.544 денари).

Општа Резерва

Во согласност со локалната законска регулатива, Друштвото до 31 декември 2011 беше обврзано секоја година да издвојува задолжителна општа резерва, која се формира со одземање на 15% од нето добивката. Издвојувањето се врши се до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загубата, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи за исплата на дивиденди.

Согласно измените и дополнувањата на Законот за супервизија од 2011 година, се укинува обврската на Друштвото да пресметува и издвојува задолжителна општа резерва согласно Законот за трговски друштва.

Со состојбата на 31 декември 2022, општата резерва изнесува 10.414.284 денари (2021: 10.414.284 денари).

Дивиденда

Во текот на 2022 година, Друштвото не исплати дивиденда (2021: нема).

13.3 СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

Со состојба на 31 декември 2022 година, нема евидентирано субординирани обврски, (2021: нема).

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

(Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

14. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година, бруто техничките резерви на Друштвото се состојат од следниве видови резерви: бруто резерви за преносни премии, резерви за штети и бруто еквализациони резерви.

	2022			2021		
	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Настанати, пријавени штети	270.380.623	(116.493.459)	153.887.164	137.504.271	(12.587.860)	124.916.411
Настанати, но непријавени штети	227.255.982	(144.175.494)	83.080.488	348.938.672	(248.202.743)	100.735.929
Бруто еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Преносна премија	190.992.348	(2.229.422)	188.762.926	159.185.908	-	159.185.908
Состојба на 31 декември	688.628.953	(262.898.375)	425.730.578	645.628.851	(260.790.603)	384.838.248

Резерви за штети

	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Состојба на 01 јануари	486.442.943	(260.790.603)	225.652.340	202.388.246	(13.607.673)	188.780.573
Резерви за настанати, пријавени штети (белешка 21)	132.876.350	(33.832.270)	99.044.080	25.125.202	1.019.813	26.145.015
Резерви за настанати, но непријавени штети (белешка 21)	(121.682.688)	33.953.920	(87.728.768)	258.929.495	(248.202.743)	10.726.752
Останати технички резерви за неистечен ризик	-	-	-	-	-	-
Еквализациона резерва	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	497.636.605	(260.668.953)	236.967.652	486.442.943	(260.790.603)	225.652.340

Преносна премија

	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето	Бруто	Реосигурување (Белешка 8)	Нето
Состојба на 01 јануари	159.185.908	-	159.185.908	143.354.852	-	143.354.852
Полисирана премија во тековна година (Белешка 17)	359.125.334	(17.177.596)	341.947.738	317.968.181	(12.813.238)	305.154.943
Заработената премија во тековната година	(327.318.894)	14.948.174	(312.370.720)	(302.137.125)	12.813.238	(289.323.887)
Состојба на 31 декември	190.992.348	(2.229.422)	188.762.926	159.185.908	-	159.185.908

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)

Настанатите, пријавени и неисплатени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2022	2021
Автоодговорност	115.128.292	99.145.235
Каско	3.654.144	2.328.557
Имот	548.782	177.005
Незгода	3.174.519	715.085
Зелена карта	146.342.471	34.045.848
Здравствено патничко осигурување	1.532.415	1.092.544
Вкупно	270.380.623	137.504.272

Настанати, но непријавени штети по класи на осигурување се прикажани во следната табела:

	2022	2021
Автоодговорност	71.081.017	80.969.192
Каско	153.102	160.238
Имот	50.670	48.371
Незгода	2.543.351	3.110.965
Зелена карта	153.125.739	264.148.996
Здравствено патничко осигурување	175.875	251.816
Одговорност	126.228	249.093
Вкупно	227.255.982	348.938.671

Преносната премија по класи на осигурување е прикажана во следната табела:

	2022	2021
Автоодговорност	142.368.300	122.240.229
Зелена карта	30.156.300	22.071.280
Гранични полиси	59	361.985
Здравствено патничко осигурување	486.527	433.147
ЦМР	-	49.191
Каско	6.436.255	4.217.861
Осигурување на имот	2.628.987	2.229.802
Одговорност	227.288	270.162
Стока во транспорт	-	-
Лична незгода	8.688.632	7.312.251
Вкупно	190.992.348	159.185.908

Бруто еквализациона резерва

Еквализационата резерва претставува дополнителна резерва за штети по договори за осигурување. Еквализационата резерва се издвојува заради израмнување на нерамномерното настанување на штети, односно израмнување на каков било технички дефицит или натпросечен годишен коефициент на штети. Пресметката е направена врз основа на Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

Со состојбата на 31 декември 2022 година бруто еквализациона резерва изнесува нула (2021: нула).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Бруто технички резерви (продолжува)

Според правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, за 2022 и 2021 година се вкалкулирани и резерви за индиректни трошоци за обработка на штети.

Во текот на 2022 год. Друштвото има издвоено Резерви за неистечени ризици во износ од 241.841 МКД (2021: 2.521.886 МКД).

15. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	2022	2021
Одложени даночни обврски	-	-
Тековни даночни обврски	830.803	330.466
Вкупно	830.803	330.466

Тековните даночни обврски претставуваат главно даноци за агентските провизии.

16. ОБВРСКИ

	2022	2021
Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	15.604.649	12.797.131
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	30.338.515	20.766.839
Обврски по основ на финансиски лизинг	-	-
Останати обврски	13.218.762	5.300.601
Вкупно	59.161.926	38.864.571

Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување во износ од 15.604.649 денари (2021: 12.797.131 денари) се однесуваат на обврски кон реосигурителот GRACER VEKSELSTIGE Graz Austria .

Останати обврски од непосредни работи на осигурување

	2022	2021
Обврски по основ на учество во Гарантен Фонд	650.519	275.386
Обврски за судски трошоци по основ на регрес од НО	178.827	165.640
Обврски по основ на провизија на застапници во осигурувањето	2.616.751	1.011.703
Обврски по основ на провизија на осигурително брокерски друштва	5.347.051	2.181.491
Обврски по основ на провизија на останати субјекти	5.603.820	2.028.236
Обврски по основ на противпожарен придонес	976.572	454.604
Обврски по основ на останати законски пропишани давачки	1.914.165	1.550.080
Обврски за примани аванси по основ на надомест на штети	13.050.810	13.099.699
Вкупно	30.338.515	20.766.839

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Обврски (продолжува)

Останати обврски

	2022	2021
Обврски спрема вработените	4.585.155	4.089.340
Обврски спрема добавувачи во земја	907.404	534.816
Обврски спрема добавувачи во странство	1.737.751	280.954
Останати краткорочни обврски, други	5.988.453	395.491
Вкупно	13.218.762	5.300.601

17. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)

Година што завршува на 31 декември 2022

	Бруто полисирана премија (Белешка 14)	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување (Белешка 14)	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 8)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	258.366.792	19.889.020	10.390.927	-	228.086.845
Гранични полиси	-	(131.819)	-	-	131.819
Зелен картон	65.570.727	8.085.020	2.632.815	-	54.852.892
Здравствено осигурување	2.932.966	53.379	-	-	2.879.587
Осигурување на имот	4.765.194	349.993	4.153.854	2.229.422	2.490.769
Каско осигурување	11.126.176	2.218.394	-	-	8.907.782
Лични незгоди	15.876.567	1.376.381	-	-	14.500.186
ЦМР	-	8.945	-	-	(8.945)
Стока во транспорт	-	-	-	-	-
Одговорност	486.912	(42.873)	-	-	529.785
ВКУПНО	359.125.334	31.806.440	17.177.596	2.229.422	312.370.720

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Заработена премија (нето приходи од премија) (продолжува)

Година што завршува на 31 декември 2021

	Бруто полисирана премија (Белешка 14)	Промена на преносната премија	Бруто полисирана премија предадена во реосигурување (Белешка 14)	Промена во бруто резервата за преносна премија – дел за реосигурување (Белешка 8)	Нето приходи од премија
Авто одговорност	230.181.872	10.584.765	9.257.697	-	210.339.410
Гранични полиси	1.915.211	131.819	-	-	1.783.392
Зелен картон	53.821.709	5.985.340	2.170.670	-	45.665.699
Здравствено осигурување	3.258.187	192.627	-	-	3.065.560
Осигурување на имот	4.404.870	(1.046.435)	1.357.108	-	4.094.197
Каско осигурување	7.870.093	(740.051)	-	-	8.610.144
Лични незгоди	15.757.930	748.213	-	-	15.009.717
ЦМР	159.285	(8.945)	-	-	168.230
Стока во транспорт	-	-	-	-	-
Одговорност	599.024	(16.277)	27.763	-	587.538
ВКУПНО	317.968.181	15.831.056	12.813.238	-	289.323.887

18. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2022	2021
Приходи од камати		
Приходи од камати од дадени депозити	954.775	1.600.776
Приходи од камата од хартии од вредност	11.092.589	10.728.577
Приходи од вложени средства во Гарантен Фонд	130.151	172.401
	12.177.515	12.501.754
Позитивни курсни разлики		
Позитивни курсни разлики	421.922	182.307
	421.922	182.307
Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност) (белешка 7.3)	742.305	440.223
Зголемување на вредноста на вложувањата	2.713	20.635
Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања	115.530	129.868
	860.548	590.726
Вкупно	13.459.985	13.274.787

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

19. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2022	2021
Приходи од Гарантен Фонд по основ на надомест за обработка на штети од неосигурани и непознати моторни возила	458.175	608.750
Приходи од Гарантен Фонд по основ на реализирани регресни побарувања (вонсудски и судски)	1.971.880	2.617.886
Приходи од друштвата за осигурување по основ на надомест за обработка на услужни исплатени штети	523.286	266.635
Останати приходи	-	-
ВКУПНО	2.953.341	3.493.271

20. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	2022	2021
Приходи по основ на казни и надоместоци	567.070	1.969.881
Останати приходи	416.503	5.494.470
ВКУПНО	983.573	7.464.351

21. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)

	Бруто		Реосигурување		Нето	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Настанати, исплатени штети во тековната година	117.869.320	142.144.659	(196.021)	(785.648)	117.673.299	141.359.011
Промени во резервите за штети (белешка 8, 14)	11.193.662	284.054.697	121.650	(247.182.930)	11.315.312	36.871.767
Приходи од регресни побарувања	(1.723.980)	(2.636.677)	-	-	(1.723.980)	(2.636.677)
Настанати штети (нето трошоци за штети)	127.339.002	423.562.679	(74.371)	(247.968.578)	127.264.631	175.594.101

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Настанати штети (нето трошоци за штети) (продолжува)

Следната табела ги прикажува трошоците за штети по класи на осигурување:

	2022					
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурителите во исплатените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно
Автоодговорност	97.075.550	6.094.879	(48.889)	702.251	(1.723.980)	102.099.811
Гранични полиси	-	-	-	-	-	-
Зелен картон	11.967.103	1.273.366	-	(266.620)	-	12.973.849
Здравствено осигурување	789.714	370.063	-	-	-	1.159.777
Осигурување на имот	533.937	373.445	(147.132)	(313.981)	-	446.269
Каско осигурување	4.810.440	1.318.451	-	-	-	6.128.891
Лични незгоди	2.605.549	1.885.690	-	-	-	4.491.239
Одговорност	87.027	(122.232)	-	-	-	-35.205
Вкупно	117.869.320	11.193.662	(196.021)	121.650	(1.723.980)	127.264.631

	2021					
	Бруто исплатени штети	Промени во бруто резервите за штети	Учество на реосигурителите во исплатените штети	Учество на реосигурителите во промените во резервите за штети	Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	Вкупно
Автоодговорност	117.686.426	277.816.656	(785.648)	1.019.813	(2.636.677)	393.100.570
Гранични полиси	550.000	-	-	-	-	550.000
Зелен картон	9.697.509	11.874.279	-	(248.202.743)	-	(226.630.955)
Здравствено осигурување	18.708	67.018	-	-	-	85.726
Осигурување на имот	2.643.256	(1.726.693)	-	-	-	916.563
Каско осигурување	5.208.801	(976.752)	-	-	-	4.232.049
Лични незгоди	6.339.959	(2.990.479)	-	-	-	3.349.480
Одговорност	-	(9.332)	-	-	-	(9.332)
Вкупно	142.144.659	284.054.697	(785.648)	(247.182.930)	(2.636.677)	175.594.101

22. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

22.1 Трошоци за стекнување

	2022	2021
Провизија	94.058.713	79.218.038
Плати за вработени-продажба	28.617.278	28.487.863
Трошоци за маркетинг	-	233.329
Трошоци за печатење полиси	666.697	936.235
Промена во одложени трошоци за стекнување	(10.680.567)	8.074.797
Вкупно	112.662.121	116.950.262

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Нето трошоци за спроведување на осигурувањето (продолжува)
Трошоци за стекнување (продолжува)

Во продолжение е прикажана промената во одложените трошоци за стекнување за годините кои завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година:

	2022	2021
На 1 јануари	42.136.282	50.211.079
Промена на одложени трошоци за стекнување на полиси за осигурување	10.680.567	(8.074.797)
На 31 декември (Белешка 12)	52.816.849	42.136.282

22.2 Административни трошоци

	2022	2021
Трошоци за вработените	21.036.306	21.552.306
- плати за администрација и проценка и ликвидација	19.868.294	20.416.734
- останати трошоци за вработени	1.168.012	1.135.572
Трошоци за наемнини	9.795.260	9.733.273
Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување	213.500	-
Трошоци за телекомуникациски и транспортни услуги (ПТТ)	1.423.204	1.516.643
Трошоци за даноци и придонеси - такси	938.367	934.731
Трошоци за електрична енергија	1.807.263	1.309.863
Трошоци за потрошено гориво	847.400	866.856
Амортизација на материјални и нематеријални средства	1.598.683	3.147.367
Трошоци за банкарски услуги	899.575	906.598
Трошоци за ревизија	535.237	386.526
Трошоци за останати услуги, адвокатски и техничка консултација	61.695	143.666
Трошоци за преводи и нотеризации	277.219	355.840
Трошоци за услуги за одржување на мрежата и ИТ	2.041.771	1.438.659
Трошоци за надоместоци за службени патувања и патни трошоци	354.646	181.636
Трошоци за репрезентација	262.268	251.605
Трошоци за услуги за одржување на објекти	33.297	170.505
Трошоци за квалификации (обука)	511.165	183.263
Трошоци за претплата на весници и списанија	56.780	34.599
Трошоци за резервирања за пензиски планови, нето	(132.054)	179.281
Трошоци за канцелариски и потрошен материјали	431.746	385.013
Останати трошоци	2.552.793	2.271.200
Вкупно	45.546.121	45.949.430

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Трошоци за вработените

Трошоците за плата во Друштвото се евидентираат поделено, односно делот од платите во продажба се дел од трошоците за стекнување, додека платите за вработените во администрацијата и во процена и ликвидација на штети се прикажуваат како административни трошоци.

Обврските по основ на нето плати и придонеси на Друштвото се прикажани во вкупен износ.

	2022	2021
Нето плати	32.486.483	32.666.010
Придонеси	15.999.089	16.238.587
Останати трошоци за вработени	1.168.012	1.135.572
Вкупно	49.653.584	50.040.169

23. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	2022	2021
Трошоци од камати за субординиран заем	-	101.014
Негативни курсни разлики	977.710	469.610
Реализирани загуби од продажба на финансиски имот – капитална загуба	-	-
Останати трошоци од вложувања	399.329	102.830
Вкупно	1.377.039	673.454

24. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

	2022	2021
Трошоци за исплата на штети по основ на непознати и неосигурани моторни возила	7.094.025	9.560.981
Трошоци по основ на противпожарен придонес	4.926.121	4.836.458
Премија предадена во реосигурување по основ на неосигурани и непознати моторни возила	238.920	221.794
Трошоци по основ на останати законски давачки	3.498.610	3.315.899
Трошоци по основ на финансирање на супервизорскиот орган	2.134.535	2.896.644
Трошоци по основ на финансирање на Националното биро за осигурување	2.055.438	2.154.387
Судски трошоци по основ регрес на НО	724.073	797.563
Вкупно	20.671.722	23.783.726

25. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА

	2022	2021
Дополнителна исправка на побарувањата од непосредни работи во осигурување (белешка 9)	13.195.159	3.732.876
(Ослободување на исправка) на побарувања од непосредни работи во осигурување (белешка 9)	(5.830.283)	(2.620.762)
Вкупно	7.364.876	1.112.114

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

26. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЊИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	2022	2021
Загуби поради обезвреднување на останатите побарувања, освен побарувања по основ на премија за осигурување (Белешка 9)	(237.567)	642.980
Останати расходи	1.332.868	2.066.071
	1.095.301	2.709.051

27. ДАНОЧЕН РАСХОД

	2022	2021
Тековен даночен трошок (данок на добивка)	-	-
Одложен данок на добивка	-	-
	-	-

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот даночен расход со билансот на успех за годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година:

	2022	2021
(Загуба)/Добивка пред оданочување	15.165.492	(53.360.631)
Неодбитни трошоци за даночни цели	1.448.573	1.222.814
Даночна основица	16.614.065	(52.137.817)
Намалување на даночна основица	(16.614.065)	-
Пресметан данок на добивка	-	-
Ефективна даночна стапка	-	-

Врз основа на член 77 и 80 од Законот за даночна постапка, и врз основа на член 19 од Законот за Данок на Добивка Друштвото по доставеното Барање за пренесување на остварената загуба намалена за непризнаените расходи за 2021 година, на 07.03.2022 година од Управа за Јавни Приходи е добиено Решение под бр. 27-596/3 за пренесување на искажаната загуба од 2021 година на терет на добивките за 2022, 2023, 2024, 2025 и 2026 година.

28. ЗАРАБОТКА/ЗАГУБА ПО АКЦИЈА

Основната заработка (загуба) по акција е пресметана така што нето добивката/загубата за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината:

	2022	2021
(Загуба)/Заработка која припаѓа на акционерите	15.165.492	(53.360.631)
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето (загуба)/добивка која припаѓа на имателите на обични акции	15.165.492	(53.360.631)
Пондериран просечен број на обични акции	8.359	7.359
Основна (загуба)/заработка по акција (Денари по акција)	1.814	(7.251)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Податоци за коефициент на штети, коефициент на трошоци и комбиниран коефициент – по класи на осигурување

Согласно Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви издаден од страна на Агенција за супервизија на осигурувањето на Република Северна Македонија, Друштвото ги пресметува коефициентот на штети, коефициентот на трошоци и комбинираниот коефициент.

	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	Коефициент на штети	Коефициент на штети	Коефициент на трошоци	Коефициент на трошоци	Бруто комбиниран коефициент	Бруто комбиниран коефициент
незгода	31,0%	22,3%	50,4%	53,1%	81,4%	75,5%
каско	68,8%	49,2%	59,9%	49,9%	128,7%	99,0%
карго	-	-	21,3%	24,9%	21,3%	24,9%
имот пожар	(96,0)%	38,1%	(165,4)%	88,0%	(261,4)%	126,1%
имот останато	-	-	51,7%	30,3%	51,7%	30,3%
АО	40,5%	64,7%	60,5%	67,5%	101,0%	132,2%
одговорност	(1,3%)	(1,6%)	9,0%	51,9%	7,7%	50,4%
здраствено патничко	40,3%	2,8%	30,8%	47,1%	71,0%	49,9%
Вкупно	40,7%	60,7%	60,0%	65,9%	100,7%	126,6%

29. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ЛИЦА

Со состојбата на 31 декември 2022 и 2021 година трансакциите со поврзани лица во текот на 2022 и 2021 година биле како што следи:

2022	Матично друштво	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	-	29.965	-	29.965
Побарувања	-	29.965	-	29.965
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	29.965	-	29.965
Вложувања	-	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	17.103.631	213.147	486.853	17.803.631
Обврски	17.103.631	213.147	486.853	17.803.631
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	15.604.649	-	-	15.604.649
-Останати обврски (Белешка 13.3)	1.498.982	213.147	486.853	2.198.982
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	1.526.816	62.596	-	1.589.412
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	6.086.815	6.086.815
Вкупно расходи	18.924.423	5.145.585	6.086.815	30.156.823

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година
 (Сите износи се изразени во денари, освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзани лица (продолжува)

2021	Матично друштво	Останати поврзани лица	Клучен раководен кадар	Вкупно
Вкупно средства	-	30.400	-	30.400
Побарувања	-	30.400	-	30.400
-Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	-	30.400	-	30.400
Вложувања	-	-	-	-
-Дадени депозити	-	-	-	-
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно обврски	13.075.497	-	462.827	13.538.324
Обврски	13.075.497	-	462.827	13.538.324
-Обврски спрема друштва за осигурување по основ на премија за реосигурување	12.794.543	-	-	12.794.543
-Останати обврски (Белешка 13.3)	280.954	-	462.827	743.781
Вонбилансна евиденција	-	-	-	-
-Гаранции и други облици на емство	-	-	-	-
Вкупно приходи	2.312.314	74.222	-	2.386.536
Краткорочни користи за клучен раководен кадар	-	-	6.049.214	6.049.214
Вкупно расходи	13.195.206	4.752.413	6.049.214	23.996.833

30. ТРАНСАКЦИИ СО НАЦИОНАЛНО БИРО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

	2022	2021
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	12.093.470	11.442.951
Побарувања од Национално Биро за Осигурување	1.818.145	3.991.413
Обврски кон Национално Биро за Осигурување	829.346	441.026
Приходи од вложувања	130.151	172.401
Приходи за обработка на штети	458.178	608.750
Приходи од добивка од ГФ	186.966	159.262
Приходи од реализирани регресни побарувања	1.971.880	2.617.886
Трошоци	10.112.456	12.734.725

31. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ*Судски спорови*

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и редовно ги следи значајните судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Друштвото издвојува резерви за судски спорови кои се вклучени во резервите за штети.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Друштвото и на датумот на овие извештаи не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

32. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКАТА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2022 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот како и вложувањата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Друштвото е усогласено со член 77 став 3 точка 2 од Законот за супервизија на осигурувањето за вредноста на капиталот во однос на Гарантниот фонд.

33. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИКОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИ РИЗИК

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето со ризикот од осигурување е клучен за работењето на Друштвото. Целта е да се одберат средства чии рокови и износи на доспевање ќе бидат усогласени со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по договорите за осигурување.

Осигурителната активност на Друштвото претставува покривање на штети на лица или правни субјекти – осигуреници на Друштвото, што произлегуваат од осигурени настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и обемот на штетите што произлегуваат од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити на суми на осигурување, процедури за одобрување при прием на ризици во осигурување, ценовни тарифи, процедури за пријава, процена и решавање на штети и централизирано управување со реосигурувањето.

Политика на превземање ризик

Политиката на Друштвото при склучување договори за осигурување е постигнување дисперзија на ризикот, со што би се обезбедило избалансирано портфолио кое се базира на широко портфолио со исти или слични ризици во текот на повеќегодишен период, со што се изедначува резултатот, односно се ублажува променливоста на истиот.

Политиката на Друштвото за склучување на договори за осигурување е презентирана во годишниот план за работа, во кој се утврдени класите за осигурување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да превзема ризици. Сите договори за осигурување се по природа годишни и Друштвото има право да одбие обнова или продолжување на истите, а воедно има право на промена на условите на договорот при негово продолжување.

Политика на реосигурување

Друштвото реосигурува дел од договорите за осигурување со цел контрола на изложеноста кон штетни настани и со цел заштита на изворите на капитал.

Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста на ризикот од осигурување. Иста така, Друштвото обезбедува и факултативно реосигурување за одредени специфични осигурени ризици. Факултативните договори претходно се одобруваат и трошоците по истите се следат на редовна основа.

Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурувачите и периодично ги проверува договорите за реосигурување. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучување на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на Програмата за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со неповрзани реосигурувачи со цел контрола на изложеноста од загуби како резултат на настанување на еден штетен настан.

Усогласеност на средствата и обврските

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се оние кои на Друштвото му служат за покривање на идни обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување и можните загуби во однос на оние ризици за кои Друштвото е должно да издвои средства за техничките резерви.

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето.

Во табелата во продолжение е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

	2022	2021
Средства		
Парични средства	15.547.119	7.709.201
Депозити во банки	74.000.000	74.000.000
Вложувања во хартии од вредност	432.558.335	382.006.959
Друг вид на вложување (до 10% од резерви на преносна премија)	-	-
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	86.307.346	44.467.463
	608.412.800	508.183.623
Обврски (нето технички резерви)		
Резерви за преносни премии нето од делот на реосигурители	188.762.926	159.185.908
Резерви за штети нето од делот на реосигурители	236.967.652	225.652.340
	425.730.578	384.838.248
Усогласеност на средства и обврски	182.682.222	123.345.375

Средствата кои ги покриваат техничките резерви се пресметани согласно Правилникот за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување.

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, депозитите на осигурителното друштво во банки не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Исто така вложувањата во обврзници и/или други хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Понатаму, износот на пари и парични еквиваленти не смее да надминува 3% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, а износот на удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во Република Северна Македонија не смее да надминува 20%.

На 31 декември 2022 година паричните средства на друштвото изнесуваат 2,6% (2021:1,5%), депозитите во банки изнесуваат 12,2% (2021: 14,6%), обврзниците и државните записи изнесуваат 71,1% (2021: 75,2%), уделите и акциите на инвестициони фондови регистрирани во Република Северна Македонија изнесуваат 14,2% (2021: 8,8%), друг вид на вложувања (до 10% од резервите на преносна премија) со состојба на 31 декември 2022 нема (2021: нема), од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Друштвото на 31 декември 2022 година е усогласено со лимитот за дозволени вложувања согласно член 89 од Закон за Законот за супервизија на осигурувањето.

Усогласеност на средствата и обврските (продолжува)

Исто така, согласно регулативата, вкупните депозити на едно осигурително друштво во една банка не смеат да надминат 25% од средствата кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото. На 31 декември 2022 година, Друштвото е усогласено со пропишаните коефициенти (на 31 декември 2021 година, Друштвото било усогласено).

Осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода)

Карактеристики

Во рамките на овој вид на осигурување се регулираат односите помеѓу осигурувачот и осигуреникот во случај на смрт од последици на несреќен случај, траен инвалидитет (инвалидитет) од последици на несреќен случај, повремена неспособност за работа (дневен надомест) и влошено здравје кое бара лекарска помош (трошоци за лекување).

Управување со ризикот

Основните ризици во оваа класа на осигурување се поврзани со дејноста на потенцијалните осигуреници, возраста, полот. Најголемиот ризик произлегува од самата природа на оваа класа на осигурување која што е непредвидлива и се случува неочекувано.

Настанот што предизвикува штета најчесто се случува ненадејно при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата може да биде пријавена со одложен рок, а нејзиното решавање ќе биде завршено по завршувањето на лекувањето и комплетирање на документацијата. Соодветно, осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода) се класифицира како долгорочно поради одложување на временските рокови.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за настанување на осигуран настан. Истиот може да биде од материјална или нематеријална природа. Периодот на решавање на материјалните штети е пократок во однос на периодот на решавање на нематеријалните штети поради самата природа на овој тип на штети.

Најголем дел од договорите за осигурување кај кои што е настаната материјална штета од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така што крајниот исход е помалку неизвесен. Кај нематеријалните штети времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на решавање на истата зависи од повеќе фактори како што се природата на покритието и условите на полисата.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик кај нематеријалните штети кои произлегуваат од договорите за осигурување од одговорност е трендот на судовите да одредуваат високо ниво на надомест што значајно варира помеѓу предмети и различни судови.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република Северна Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на неговиот имот.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди).

Ризикот од овие осигурувања е Друштвото да го потцени ризикот кој го осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и карактеристиките на имотот. За осигурувањето на имот на физички лица се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и поризични.

Друштвото го реосигурува ризикот од штета е над утврдениот износ на самопридржај на Друштвото.

Каско осигурување на моторни возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република Северна Македонија. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребен пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на штети, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови. Исто така тие зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Туристичка помош

Карактеристики

Друштвото врз основа на договорот за осигурување, а во зависност од видот на осигурителното покритие, обезбедува услуги наведени во полисата, кои произлегуваат од осигурените случаи што ќе настанат во странство и се поврзани со патувањето во странство, и тоа здравствена помош и осигурување, помош при патување и осигурување, осигурување од незгода, осигурување на багаж, деловна помош и осигурување, отказ на патување, дополнително осигурување за ски пакет (со доплата на премија), дополнително осигурување од спортска незгода (со доплата на премија).

Управување со ризикот

Зачестеноста на овие штети директно е поврзано со патувањата на осигурените лица, а бројот на пријавени штети е поголем во летните месеци.

Настанот што предизвикува штета како причина за штета лесно се определува. Во овој случај штетата ќе биде пријавена и може да биде решена без одлагање. Соодветно патничкото осигурување се класифицира како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Развој на штети

Рун офф анализа засебно за резервата за настанати и пријавени штети и резервата за настанати непријавени штети, како и на кумулативна основа, се прави во согласност со Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, кој стапи на сила на 01 јануари 2012 година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниту една група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

Овие ризици се управуваат и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се – реосигурување на вишок на лимит за следните класи на осигурување: имот и одговорност кон трети лица како и целосно реосигурување за поединечни класи на осигурување кое обезбедува заштита од вкупниот ризик. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања во должнички хартии од вредност.

Обврските од договорите за осигурување се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти кои во најголем дел се со фиксна камата (државни записи).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно чувствителни на пазарните каматни стапки бидејќи се некаматносни.

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2022 година

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно- носни
			до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства	942.137.194	18.500.000	-	-	-	55.500.000	432.558.335	435.578.859
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	432.558.335	-	-	-	-	-	432.558.335	-
Акции и удели во инвестициски фондови	86.307.346	-	-	-	-	-	-	86.307.346
Орочени депозити	74.000.000	18.500.000	-	-	-	55.500.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	12.093.470	-	-	-	-	-	-	12.093.470
Средства од реосигурување	262.898.375	-	-	-	-	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	-	-	-	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	-	-	-	-	-	-	15.547.119
Обврски	(59.161.926)	-	-	-	-	-	-	(59.161.926)
Обврски	(59.161.926)	-	-	-	-	-	-	(59.161.926)
	882.975.268	18.500.000	-	-	-	55.500.000	432.558.335	376.416.933

ГРАВЕ осигурување НЕЖИВОТ А.Д. Скопје

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Каматен ризик (продолжува)

На 31 Декември 2021 година

	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некамато- носни
			до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 5 години	над 5 години	
Средства	811.446.537	18.500.000				55.500.000	382.006.959	355.439.578
Должнички хартии од вредност чувани до доспевање	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	382.006.959	-	-	-	-	-	382.006.959	-
Акции и удели во инвестициски фондови	44.467.463	-	-	-	-	-	-	44.467.463
Орочени депозити	74.000.000	18.500.000	-	-	-	55.500.000	-	-
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.442.951	-	-	-	-	-	-	11.442.951
Средства од реосигурување	260.790.603	-	-	-	-	-	-	260.790.603
Побарувања	31.029.360	-	-	-	-	-	-	31.029.360
Парични средства и парични еквиваленти	7.709.201	-	-	-	-	-	-	7.709.201
Обврски	(38.864.571)	-	-	-	-	-	-	(38.864.571)
Обврски	(38.864.571)	-	-	-	-	-	-	(38.864.571)
	772.581.966	18.500.000	-	-	-	55.500.000	382.006.959	316.575.007

Каматен ризик (продолжува)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. Со состојба на 31 декември 2022 година, доколку каматните стапки се 1000 основни поени повисоки/пониски, а останатите променливи се константни, добивката пред оданочување на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2022 година ќе биде намалена/зголемена за приближно 185.000 денари (2021: 185.000 денари).

Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик, што претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото на кредитен ризик изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти и се на нормална комерцијална основа, така што концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон кредитен ризик е контролирана. Анализата на старосната структура на доспеаните побарувања од купувачите за неплатени премии е дадена Белешка 9.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување со првокласни реосигурители и концентрацијата на ризик се избегнува преку следењето на политиката на Друштвото преку поставените лимити кои се ревидираат секоја година. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Хартии од вредност кои се чуваат до доспевање и расположливи за продажба

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај хартиите од вредност кои се чуваат до доспевање и кај хартиите од вредност расположливи за продажба во однос на можната ненаплатливост од другите странки.

Сепак земајќи во предвид дека Друштвото вложува во обврзници, државни записи, удели во инвестициски фондови и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се надоместат.

Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на финансиските извештаи, кои се прикажани во следната табела:

во денари	2022	2021
Финансиски вложувања за тргување	86.307.346	44.467.463
Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	432.558.335	382.006.959
Орочени депозити	74.000.000	74.000.000
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	12.093.470	11.442.951
Средства од реосигурување	262.898.375	260.790.603
Побарување од осигуреници и останати побарувања од непосредни работи	58.732.549	31.029.360
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	7.709.201
	942.137.194	811.446.537

Валутен ризик

Друштвото е изложено на ризик во однос на ефектите на движењата на нивото на девизните курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Друштвото не користи финансиски инструменти за заштита од ризикот бидејќи ваквиот вид на инструменти не се во вообичаена употреба во Република Северна Македонија.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик.

31 декември 2022	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	392.634.996	549.502.198	-	-	942.137.194
Вложувања	303.120.816	301.838.335	-	-	604.959.151
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	15.234.512	247.663.863	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	-	-	-	15.547.119
Вкупно обврски	(432.486.266)	(316.597.463)	-	-	(749.083.729)
Субординирани обврски	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	(389.160.743)	(299.468.210)	-	-	(688.628.953)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.292.850)	-	-	-	(1.292.850)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(42.032.673)	(17.129.253)	-	-	(59.161.926)
Разлика - неусогласена валутна структура	(39.851.270)	232.904.735	-	-	193.053.465

31 декември 2021	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	Вкупно
Вкупно средства	311.956.835	499.489.702	-	-	811.446.537
Вложувања	260.630.414	251.286.959	-	-	511.917.373
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	12.587.860	248.202.743	-	-	260.790.603
Побарувања	30.804.180	225.180	-	-	31.029.360
Парични средства и парични еквиваленти	7.709.201	-	-	-	7.709.201
Вкупно обврски	(376.128.954)	(309.789.372)	-	-	(685.918.326)
Субординирани обврски	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви	(348.917.563)	(296.711.288)	-	-	(645.628.851)
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	-	-	-	-	-
Останати резерви	(1.424.904)	-	-	-	(1.424.904)
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	(25.786.487)	(13.078.084)	-	-	(38.864.571)
Разлика - неусогласена валутна структура	(64.397.299)	189.925.510	-	-	125.528.211

Сензитивната анализа од промена на курсеви, односно зголемување или намалување за 10% на денарот во однос на странските валути за средствата и обврските на датумот на билансот на состојба изнесуваат за зголемување 10% 23.290.473 мкд (2021: 18.992.551 мкд), за намалување од 10% -23.290.473 мкд (2021: -18.992.551 мкд). Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

Ризик на ликвидност

Најголем ризик на ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните потреби од расположливи парични средства за исплата на обврските за штети од договорите за осигурување.

Друштвото поседува/одржува високо ниво на средства во секој момент, за исплата на доспеаните обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што допеваат.

Анализата на доспеаноста на средствата и обврските според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена доспеаност е како што следи (во денари):

31 декември 2022	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	435.578.859	74.000.000	56.314.006	-	376.244.329	942.137.194
Вложувања	98.400.816	74.000.000	56.314.006	-	376.244.329	604.959.151
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	262.898.375	-	-	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	-	58.732.549
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	-	-	-	-	15.547.119
Вкупно обврски	749.083.729	-	-	-	-	749.083.729
Субординирано обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	688.628.953	-	-	-	-	688.628.953
Останати резерви	1.292.850	-	-	-	-	1.292.850
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	59.161.926	-	-	-	-	59.161.926
Разлика - неусогласена валутна структура	(313.504.870)	74.000.000	56.314.006	-	376.244.329	193.053.465

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Ризик на ликвидност (продолжува)

31 декември 2021	до 1 година	1-3 години	3-5 години	5-10 години	над 10 години	Вкупно
Вкупно средства	355.439.578	74.000.000	-	-	382.006.959	811.446.537
Вложувања	55.910.414	74.000.000	-	-	382.006.959	511.917.373
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	260.790.603	-	-	-	-	260.790.603
Побарувања	31.029.360	-	-	-	-	31.029.360
Парични средства и парични еквиваленти	7.709.201	-	-	-	-	7.709.201
Вкупно обврски	673.121.195	12.797.131	-	-	-	685.918.326
Субординирано обврски	-	-	-	-	-	-
Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	645.628.851	-	-	-	-	645.628.851
Останати резерви	1.424.904	-	-	-	-	1.424.904
Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	-	-	-	-	-	-
Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	26.067.440	12.797.131	-	-	-	38.864.571
Разлика - неусогласена валутна структура	(317.681.617)	61.202.869	-	-	382.006.959	125.528.211

Управување со капиталот

Агенцијата за супервизија на осигурувањето е главен регулатор кој ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е под директна супервизија од страна на регулаторот.

Капитал на Друштвото

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат предвид следните ставки:

- Уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатениот акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции,
- Резерви на друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување,
- Пренесена нераспределена добивка,
- Нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и останати придонеси, како и дивидендата предвидена за исплата), доколку износот на добивка е потврден од овластен ревизор.

Следните ставки претставуваат одбитни ставки при пресметка на основниот капитал на Друштвото за осигурување:

- Сопствени акции, доколку ги поседува Друштвото за осигурување,
- Долгорочни нематеријални средства,
- Пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

Друштвото за осигурување е должно во резервите на сигурност да издвои најмалку една третина од остварената добивка искажана во годишната сметка, ако добивката не се користи за покривање на загубите од претходните години, се додека резервите на сигурност на Друштвото не достигнат најмалку 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото за осигурување се земаат во предвид следниве ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

При пресметка на капиталот на Друштвото, дополнителниот капитал се зема во износ не повеќе од 50% од основниот капитал.

При пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување, износот на основниот и дополнителниот капитал ќе се намали за следниве ставки:

- Вложувања на Друштвото за осигурување во акции или субординирани должнички инструменти издадени од друго друштво за осигурување или друга финансиска институција кај кои Друштвото има удел од повеќе од 10%, како и други вложувања во тие субјекти, кои се вклучени во пресметката на капиталот на тие субјекти,

Капитал на Друштвото (продолжува)

- Вложувања на Друштво во акции или субординирани должнички инструменти, издадени од друштва за осигурување или финансиски институции освен оние наведени погоре, кои се во износ поголем од 10% од капиталот на друштвото за осигурување пресметан пред одбивање на ставките наведени погоре.

Гарантен фонд на Друштвото

Според барањата на Законот за супервизија на осигурувањето Гарантниот фонд не смее да биде понизок од една третина од потребното ниво на маргина на солвентност на Друштвото. Исто така, гарантниот фонд не смее да биде понизок од 3.000.000 евра доколку Друштвото врши работи на осигурување во сите класи на осигурување во групата на неживотно осигурување. Со состојба на 31 декември 2022 Друштвото е во согласност со овие законски барања и е над минимумот од 3.000.000 евра. Состојбата на вкупниот капитал со 31.12.2022 година изнесува 247.782.336 денари и е над нивото на Гарантен фонд за износ од 63.302.736 денари.

Потребна маргина на солвентност

Капиталот на друштвото за осигурување кое врши работи на неживотно осигурување и/или реосигурување во секое време треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност на друштвото за осигурување кое се пресметува со примена на методот - стапка на премија или методот – стапка на штети, во зависност од тоа кој ќе даде повисок резултат.

	2022	2021
Маргина на солвентност	64.535.057	69.279.645
Износ на гарантен капитал	247.782.336	170.453.038

Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2022 година и 31 декември 2021 година се презентирани во табелата подолу.

31 декември 2022					Промена на коефициен т на покриен.
	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	
Тековна позиција на капиталот	15.165.492	249.291.861	64.581.464	386,01%	
Принос од вложувања (+10%)	16.511.491	250.637.860	64.581.464	388,10%	2,08%
Принос од вложувања (-10%)	13.819.494	247.945.863	64.581.464	383,93%	-2,08%
10% намалување на настанати штети	27.891.955	262.018.324	64.581.464	405,72%	19,71%
10% зголемување на настанати штети	2.439.029	236.565.398	64.581.464	366,31%	-19,71%
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	23.075.904	257.202.273	64.581.464	398,26%	12,25%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	7.255.080	241.381.449	64.581.464	373,76%	-12,25%

31 декември 2021					Промена на коефициен т на покриен.
	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Коефициент на покриеност	
Тековна позиција на капиталот	(53.360.631)	172.268.705	69.279.645	248.66%	
Принос од вложувања (+10%)	(52.033.152)	173.596.184	69.279.645	250.57%	1.92%
Принос од вложувања (-10%)	(54.688.110)	170.941.226	69.279.645	246.74%	(1.92%)
10% намалување на настанати штети	(35.801.221)	189.828.115	69.279.645	274.00%	25.35%
10% зголемување на настанати штети	(70.920.041)	154.709.295	69.279.645	223.31%	(25.35%)
5% намалување на админ трошоци и провизија за осигурување	(45.215.646)	180.413.690	69.279.645	260.41%	11.76%
5% зголемување на админ трошоци и провизија за осигурување	(61.505.616)	164.123.720	69.279.645	236.90%	(11.76%)

Анализа на сензитивност (продолжува)

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелата погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така што не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли, Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредна варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

Објективна вредност**Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност**

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во билансот на состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиски средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирали цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската позиција се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи:

2022 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансики вложувања расположливи за продажба	-	-	432.558.335	432.558.335
Финансиски вложувања за тргување	-	86.307.346	-	86.307.346
2021 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Финансики вложувања расположливи за продажба	-	-	382.006.959	382.006.959
Финансиски вложувања за тргување	-	44.467.463	-	44.467.463

Финансиските вложувања за тргување се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови. Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на нивната пазарна цена на датумот на известување.

Објективна вредност (продолжува)**Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност**

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2022		2021	
	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност	Вкупна евидентирана вредност	Вкупна објективна вредност
Средства				
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	-	-	-
Орочени депозити	74.000.000	74.000.000	74.000.000	74.000.000
Вложувања во зеднички контролирани ентитети	12.093.470	12.093.470	11.442.951	11.442.951
Средства од реосигурување	262.898.375	262.898.375	260.709.603	260.709.603
Побарување од осигуреници останати побарувања од непосредни работи	58.732.549	58.732.549	31.029.360	31.029.360
Парични средства и парични еквиваленти	15.547.119	15.547.119	7.709.201	7.709.201
	423.271.513	423.271.513	384.891.115	384.891.115
Обврски				
Обврски	(59.161.926)	(59.161.926)	(38.864.571)	(38.864.571)
	(59.161.926)	(59.161.926)	(38.864.571)	(38.864.571)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година

Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжува)

Објективна вредност (продолжува)

Финансиски инструменти по категории

	Кредити и побарувања	Чувани до доспевање	Расположливи за продажба	Средства по обј. вре. преку добивки и загуби	Вкупно
31 декември 2022					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	432.558.335	-	432.558.335
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	86.307.346	86.307.346
Орочени депозити	74.000.000	-	-	-	74.000.000
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	12.093.470	-	-	-	12.093.470
Средства од реосигурување	262.898.375	-	-	-	262.898.375
Побарувања	58.732.549	-	-	-	58.732.549
Парични средства и еквиваленти	15.547.119	-	-	-	15.547.119
	432.271.513	-	432.558.335	86.307.346	942.137.194
			Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиска состојба					
Обврски			-	59.161.926	59.161.926
			-	59.161.926	59.161.926
31 декември 2021					
Средства според Извештајот за финансиска состојба					
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	-	382.006.959	-	382.006.959
Акции и удели во инвестициски фондови	-	-	-	44.467.463	44.467.463
Орочени депозити	74.000.000	-	-	-	74.000.000
Вложувања во заеднички контролирани ентитети	11.442.951	-	-	-	11.442.951
Средства од реосигурување	260.709.603	-	-	-	260.709.603
Побарувања	31.029.360	-	-	-	31.029.360
Парични средства и еквиваленти	7.709.201	-	-	-	7.709.201
	318.291.115	-	382.006.959	44.467.463	744.765.537
			Обврски по обј.вр.преку добивки и загуби	Останати финансиски обврски	Вкупно
Обврски според Извештајот за финансиска состојба					
Обврски			-	38.864.571	38.864.571
			-	38.864.571	38.864.571

34. Настани по датумот на известување

По 31 декември 2022 година - датумот на известувањето, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиски извештаи.